

Veehouder wil meer aandacht voor economie

Melkveehouders willen vooral aan de slag met het verbeteren van het economisch resultaat. Dit blijkt uit een analyse van intakes die de Melkvee Academie dit voorjaar heeft gehouden onder haar melkveehouders. Ook het thema bedrijfsontwikkeling scoort hoog. Boeren worstelen met de vraag welke strategische keuzes ze nu moeten maken in de wetenschap dat binnen 5 jaar het quotumloze tijdperk aanbreekt. Andere thema's die leven bij melkveehouders zijn de levensduur van de veestapel en bodemvruchtbaarheid.

Gerben Doornwaard
LEI Wageningen UR

De Melkvee Academie (MVA) ondersteunt melkveehouders in hun zoektocht naar kennis om bij te blijven. In de vorm van allerlei interactieve activiteiten wordt kennis uitgewisseld en worden melkveehouders gestimuleerd om deze kennis ook te vertalen naar het eigen bedrijf. Om te weten te komen welke thema's de Melkvee Academie het komende winterseizoen op de agenda moet zetten, zijn in de eerste helft van dit jaar telefonisch intakes afgenomen bij zo'n 200 deelnemers van de Melkvee Academie. Hierbij is geïnventariseerd welke vragen er bij melkveehouders leven.

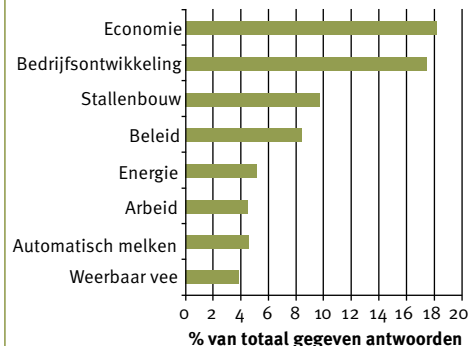
Economie en bedrijfsontwikkeling

De intake begon met de open vraag 'Met welke vragen/problemen wilt u graag aan de slag binnen de Melkvee Academie?' De resultaten staan

in figuur 1. Van alle gegeven antwoorden hebben de meeste betrekking op de thema's economie (ruim 18 procent van de antwoorden) en bedrijfsontwikkeling (bijna 18 procent). Bij economie gaat het dan om vragen over kostprijsverlaging, het verhogen van het rendement en over financiering. Bij bedrijfsontwikkeling blijkt dat veel boeren worstelen met de vraag of ze moeten groeien, optimaliseren of verbreden, hoe ze rendabel kunnen groeien en wat ze voor en juist na 2015 moeten doen. Ook voor de thema's stallenbouw en beleid is relatief veel interesse. Sommige melkveehouders vonden het lastig om zonder er echt over nagedacht te hebben een vraag/probleem te noemen waarmee ze aan de slag zouden willen. Daarom is het totaal aantal antwoorden (154) bij de open vraag lager dan het totaal aantal ondervraagde boeren (201).

Figuur 1

Resultaten van open vraag 'Met welke vragen/problemen wilt u graag aan de slag met de Melkvee Academie?'.
(bron: intakes van maart 2010, N = 154)

Kennismakelaar Minouche van den Berg: 'Einde kostenbesparing in zicht?'

Melkveehouders hebben het afgelopen jaar al flink gesleuteld aan hun kostprijs, zo is de ervaring van MVA kennismakelaar Minouche van den Berg. "We komen nu op een punt dat het niet eenvoudig is om de kostprijs nog verder te verlagen. Veehouders die echt nog een stap willen maken, proberen dit te doen via een grote omslag in de bedrijfsvoering. Door je bedrijf echt anders in te richten zijn er soms nog mogelijkheden voor besparingen. Deze geluiden hoor ik ook terug tijdens bijvoorbeeld de bijeenkomsten over pure grazing." De kostprijs blijft belangrijk in de gesprekken met melkveehouders. Het komende winterseizoen organiseert team West van de Melkvee Academie samen met ABN Amro en accountant WEA melkveecafés over dit onderwerp. In de voorbereidende gesprekken geven beide partijen aan dat het inderdaad lastig is om de kostprijs nog verder te verlagen, maar dat er hier en daar nog wel verbetering mogelijk is. "Daarnaast kijken melkveehouders momenteel meer naar de opbrengstenkant en vragen ze zich af hoe ze meerwaarde kunnen creëren in hun bedrijf."

Tabel 1

Interesse voor hoofdthema's in procenten.

(bron: intakes van maart 2010, N = 201)

Hoofdthema	(afkorting)	%
Economie	(ECO)	70
Diermanagement, voeding en diergezondheid	(DVD)	65
Bodem en Bemesting	(B+B)	62
Strategie: toekomstige bedrijfsontwikkeling	(STB)	55
Ruwvoerproductie en beweiding	(R+B)	52
Arbeid	(ARB)	51
Huisvesting en mechanisatie	(H+M)	50
Ondernemer: persoonlijke eigenschappen	(OPE)	43
Beleidsontwikkeling	(BO)	41
Strategie: samenwerking	(SSW)	40
Strategie: haal meer uit je bedrijf	(SHB)	38
Bedrijfsopvolging/-beëindiging	(BOE)	24

Diermanagement, bodem en bemesting

Na de open vraag is de intake vervolgd met meerkeuzevragen. Hierbij zijn een reeks thema's voorgelegd aan melkveehouders met de vraag of ze wel of geen interesse hebben om hier mee aan de slag te gaan. Het doel van de meerkeuzevragen was om te checken of de melkveehouders niets vergeten waren te benoemen bij de open vraag. Bij het voorleggen van de thema's is gewerkt in 2 stappen. Eerst zijn hoofdthema's voorgelegd (zoals economie, arbeid, etc.). Alleen wanneer een melkveehouder aangaf interesse te hebben voor een hoofdthema, werd vervolgens gevraagd in welk(e) subthema(s) binnen dit hoofdthema hij was geïnteresseerd. In tabel 1 staat de interesse voor de hoofdthema's weergegeven.

Net als bij de open vraag scoort het thema economie ook het hoogst bij de hoofdthema's. Ruim 2 op de 3 ondervraagde melkveehouders geeft aan interesse te hebben om gericht met dit thema aan de slag te gaan. Ook de toekomstige bedrijfsontwikkeling scoort net als bij de open vraag weer hoog met 57 procent. Opvallend is verder dat veel melkveehouders aangeven interesse te hebben voor de thema's diermanagement, voeding en diergezondheid en bodem en bemesting, terwijl deze thema's bij de open vraag nauwelijks werden genoemd. Mogelijk associëren melkveehouders de Melkvee Academie in eerste instantie minder met deze wat meer vaktechnische (operationele) thema's, of misschien is het voor melkveehouders vanzelfsprekend dat ze de prestaties van dier en grond continu willen verbeteren zodat hier niet direct aan werd gedacht bij het beantwoorden van de open vraag.

Tabel 2

Top 15 van meest interessant gevonden subthema's in procenten.

(bron: intakes van maart 2010, N = 201)

Hoofdthema	Subthema	%
DVD	Diergezondheid melkvee	38
ECO	Saldo (opbrengsten, kosten voer)	38
DVD	Voeding melkvee	34
ECO	Inspelen op ontwikkeling quotum en grondprijs	33
ECO	Vaste kosten (arbeid, grond, gebouwen, quotum)	33
ECO	Verschillende financieringsconstructies en ...	31
STB	Kiezen voor groeien of juist optimaliseren?	31
B+B	Bodemkwaliteit, duurzaam bodembeheer	28
DVD	Diergezondheid jongvee	28
ARB	Arbeidsoptimalisatie en -productiviteit	27
R+B	Graslandmanagement	26
DVD	Dierwelzijn in het algemeen	25
DVD	Weerbaar vee/fokkerij	25
B+B	Mest scheiden, bewerken of verwerken	24
DVD	Voeding jongvee	24

Diergezondheid en saldo

In tabel 2 staat weergegeven welke subthema's het beste scoren. De 3-letterige afkortingen waar subthema's mee beginnen geven aan binnen welk hoofdthema een subthema behoort (zie tabel 1). Te zien is dat de subthema's diergezondheid en saldo beide het hoogst scoren. Voor beide subthema's geldt dat van alle ondervraagde melkveehouders 38 procent aangeeft interesse te hebben om hiermee aan de slag te gaan. Verder valt op dat in de top 6 van meest interessant gevonden subthema's er 4 betrekking hebben op het hoofdthema economie.

Thema 2010-2011: energie voor de toekomst

De overkoepelende titel van de Melkvee Academie voor het komende winterseizoen is 'Energie voor de toekomst'. Aan bod komen zoal: Navigeren naar 2020, Grip op de knip, Meer doen met minder uren en euro's, Duurzame veestapel, Schatgraven op eigen bedrijf, Duurzame energie en 2020-proof bouwen. De landelijke opening van het Melkvee Academisch Jaar wordt dit keer in samenwerking met Courage georganiseerd op woensdag 22 september op het melkveebedrijf van Jan Borgman en Erna Roeterdink in het Achterhoekse Vierakker, de eerste fotonenboeren van Nederland.

CONCLUSIE

- Het thema economie heeft duidelijk de meeste interesse van melkveehouders. Melkveehouders voelen meer dan ooit de noodzaak om de puntjes op de i te zetten en zoeken naar mogelijkheden om het saldo te vergroten en de vaste kosten te verlagen om zodoende het rendement en het inkomen te vergroten.
- Veel melkveehouders worstelen met hun strategie voor de komende 5 tot 10 jaar. Het laatste decennium hebben zij vaak een strategie gevolgd van geleidelijke of snelle groei. De vraag leeft of die lijn nu moet worden voortgezet gezien een aantal structurele veranderingen (zoals afschaffing quoterij) of dat het tijd is om in te zetten op een andere strategie.
- Melkveehouders hebben veel interesse voor de thema's diermanagement, voeding en diergezondheid. Overkoepelend doel hierbij is het verhogen van de levensduur van de veestapel en het verminderen van problemen. Een probleemloze koe met een hoge levensduur betekent immers minder jongvee, minder werk en minder kosten.
- Het thema bodem en bemesting heeft de aandacht van veel boeren. Door de aanscherping van het mestbeleid is het steeds lastiger om de gewasproductie op peil te houden zonder de bodem uit te putten. Er is meer behoefte aan kennis om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren.